

UZASADNIENIE

Głównym celem zmiany ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. Nr 69, poz. 625, z późn. zm.) jest wdrożenie do prawa polskiego postanowień dyrektywy Rady 2006/88/WE z dnia 24 października 2006 r. w sprawie wymogów w zakresie zdrowia zwierząt akwakultury i produktów akwakultury oraz zapobiegania niektórym chorobom zwierząt wodnych i zwalczania tych chorób (Dz. Urz. UE L 328 z 24.11.2006, str. 14, z późn. zm.). Przepisy niezbędne do wykonania dyrektywy 2006/88/WE powinny zostać przyjęte i ogłoszone przez państwa członkowskie Unii Europejskiej do dnia 1 maja 2008 r., zaś wejść w życie powinny najpóźniej z dniem 1 sierpnia 2008 r.

Dotychczas zagadnienia dotyczące wymagań weterynaryjnych dla zwierząt akwakultury umieszczanych na rynku i przywożonych z państw trzecich oraz zwalczania chorób zakaźnych tych zwierząt regulowały: dyrektywa Rady 91/67/EWG z dnia 28 stycznia 1991 r. dotycząca warunków zdrowotnych zwierząt, obowiązujących przy wprowadzaniu na rynek zwierząt i produktów akwakultury (Dz. Urz. WE L 46 z 19.02.1991, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 11, str. 128, z późn. zm.), dyrektywa Rady 93/53/EWG z dnia 24 czerwca 1993 r. wprowadzająca minimalne środki wspólnotowe zwalczania niektórych chorób ryb (Dz. Urz. WE L 175 z 19.07.1993, str. 23, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 14, str. 314, z późn. zm.) oraz dyrektywa Rady 95/70/WE z dnia 22 grudnia 1995 r. wprowadzająca minimalne wspólnotowe środki zwalczania niektórych chorób małży (Dz. Urz. WE L 332 z 30.12.1995, str. 33, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 18, str. 383, z późn. zm.), których postanowienia zostały wdrożone do prawa krajowego w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, w szczególności w jej rozdziale 7, oraz w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy.

Zgodnie z art. 63 ust. 1 dyrektywy 2006/88/WE z dnia 1 sierpnia 2008 r. uchyla się dyrektywy 91/67/EWG, 93/53/EWG i 95/70/EWG, w związku z czym całość zagadnień związanych ze zwalczaniem chorób zakaźnych zwierząt akwakultury i wymagań weterynaryjnych przy ich umieszczaniu na rynku reguluje wyłącznie dyrektywa 2006/88/WE.

Dotychczas jedynym rodzajem działalności związanej ze zwierzętami akwakultury nadzorowanej przez organy Inspekcji Weterynaryjnej jest działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrodu ryb, której prowadzenie jest dozwolone po uprzednim zgłoszeniu zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii.

Dyrektywa 2006/88/WE wprowadza nowe rodzaje działalności dotyczące zwierząt akwakultury (prowadzenie przedsiębiorstwa produkcyjnego sektora akwakultury i zakładu przetwórczego), których prowadzenie wymaga zatwierdzenia przez właściwy organ.

Prowadzenie przedsiębiorstwa produkcyjnego sektora akwakultury obejmuje swym zakresem także dotychczasową działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrodu ryb, z tym że jest dozwolone wyłącznie po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii spełnienia wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia tego typu działalności. W związku z powyższym proponuje się, aby podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrodu ryb, której prowadzenie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nie wymagało stwierdzenia spełnienia warunków weterynaryjnych, a zgodnie z przepisami ustawy wymaga takiego stwierdzenia, straciły prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nie złożą, zgodnie z jej przepisami, wniosku o dokonanie takiego stwierdzenia, na podstawie którego zostaną zatwierdzone jako podmioty prowadzące działalność w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa produkcyjnego sektora akwakultury (art. 2 ust. 2 pkt 1 projektu ustawy).

Natomiast prowadzenie zakładu przetwarzającego lub poddającego ubojowi zwierzęta akwakultury w ramach zwalczania chorób zakaźnych tych zwierząt może być prowadzona wyłącznie w zakładzie, w którym jest prowadzona

działalność w zakresie przetwarzania zwierząt akwakultury przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zatwierdzonym zgodnie z art. 4 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego. Prowadzenie takiego zakładu jest dozwolone wyłącznie po stwierdzeniu przez powiatowego lekarza weterynarii spełnienia wymagań weterynaryjnych określonych dla prowadzenia tego typu działalności. W związku z tym proponuje się, aby podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy działalność w zakresie prowadzenia zakładu przetwórczego, której prowadzenie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nie wymagało stwierdzenia spełnienia warunków weterynaryjnych, a zgodnie z przepisami ustawy wymaga takiego stwierdzenia, utraciły prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nie złożą, zgodnie z jej przepisami, wniosku o dokonanie takiego stwierdzenia, na podstawie którego zostaną zatwierdzone jako podmioty prowadzące działalność w zakresie prowadzenia zakładu przetwórczego (art. 2 ust. 2 pkt 2 projektu ustawy).

Ponadto dyrektywa 2006/88/WE wprowadza 3 rodzaje działalności nadzorowanej dotyczącej zwierząt akwakultury, których prowadzenie jest dozwolone jedynie po uprzednim zgłoszeniu zamiaru jej prowadzenia powiatowemu lekarzowi weterynarii, a mianowicie prowadzenie działalności w zakresie prowadzenia: miejsc innych niż przedsiębiorstwa produkcyjne sektora akwakultury, w których zwierzęta wodne są utrzymywane bez zamiaru umieszczania na rynku, łowisk typu „wpuść i złów” oraz przedsiębiorstw produkcyjnych sektora akwakultury, które umieszczają na rynku zwierzęta akwakultury wyłącznie w celu spożycia przez ludzi w zakresie określonym w art. 1 ust. 3 lit. c rozporządzenia nr 853/2004. W związku z tym, że prowadzenie tego rodzaju działalności dotychczas nie było regulowane, proponuje się, aby podmioty prowadzące w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy taką działalność, której prowadzenie zgodnie z dotychczasowymi przepisami nie wymagało zgłoszenia zamiaru jej podjęcia powiatowemu lekarzowi weterynarii, utraciły prawo do prowadzenia tej działalności, jeżeli

w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy nie dokonają zgłoszenia zgodnie z jej przepisami (art. 2 ust. 1 projektu ustawy).

W związku z wprowadzeniem wyżej wymienionych rodzajów działalności nadzorowanej dotyczącej zwierząt akwakultury zmianie uległy przepisy, w szczególności rozdziału 2 ustawy, dotyczące wymagań weterynaryjnych dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanej (art. 1 pkt 2 oraz 6 –12 projektu ustawy).

Projektowana ustawa wdraża także definicje określone w dyrektywie 2006/88/WE niezbędne dla funkcjonowania pozostałych jej przepisów (w szczególności: akwakultura, zwierzęta wodne, chów lub hodowla zwierząt akwakultury, łowisko typu „wpuść i złów”, przedsiębiorstwo produkcyjne sektora akwakultury, zakład przetwórczy, enklawa czy strefa) lub nadaje dotychczas istniejącym definicjom nowe brzmienie wynikające z dyrektywy 2006/88/WE – w szczególności: zwierzęta akwakultury, gospodarstwo, niejadalne produkty pochodzenia zwierzęcego, materiał biologiczny czy choroby zakaźne zwierząt (art. 1 pkt 3 projektu ustawy).

W dodanym art. 3a ustawy zmienianej, w celu uniknięcia w przyszłości wątpliwości, jednoznacznie określono, że przepisów ustawy nie stosuje się do zwierząt wodnych łowionych w celu produkcji mączki rybnej, paszy dla ryb, oleju rybnego i podobnych produktów, ozdobnych zwierząt wodnych hodowanych w akwariach niekomercyjnych oraz dzikich zwierząt wodnych łowionych lub zbieranych w celu bezpośredniego wprowadzenia do łańcucha żywnościowego (art. 1 pkt 4 projektu ustawy).

Utrzymywanie ozdobnych zwierząt wodnych w sklepach zoologicznych, sklepach ogrodniczych, stawach ogrodowych, akwariach komercyjnych lub hurtowniach, które nie mają bezpośredniego kontaktu z wodami naturalnymi lub są wyposażone w system oczyszczania ścieków ograniczający do dopuszczalnego poziomu ryzyko przeniesienia chorób zakaźnych tych zwierząt do wód naturalnych, nie stanowi działalności nadzorowanej (art. 2 ust. 2 dyrektywy 2006/88/WE). W związku z tym w projektowanej ustawie jednoznacznie określono, że przepisów dotyczących wymagań dla podejmowania i prowadzenia działalności nadzorowanej określonych

w rozdziale 2 nie stosuje się do tego rodzaju działalności (art. 1 pkt 13 projektu ustawy).

Jednym z warunków prowadzenia działalności nadzorowanej w zakresie prowadzenia przedsiębiorstwa produkcyjnego sektora akwakultury lub zakładu przetwórczego jest opracowanie przez podmioty zamierzające prowadzić tę działalność programów nadzoru stanu zdrowia zwierząt akwakultury. W związku z tym rozszerzono, w przypadku tego rodzaju działalności, wymagania weterynaryjne o wymagania dotyczące tych programów. Programy te będą także przedmiotem kontroli organów Inspekcji Weterynaryjnej, a warunki jej przeprowadzania będą określone w przepisach wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej (art. 1 pkt 5 projektu ustawy). Szczegółowe wymagania weterynaryjne dla prowadzenia tego typu działalności będą określone w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy.

W celu zapewnienia racjonalnego rozwoju sektora akwakultury oraz zwiększenia jego wydajności dyrektywa 2006/88/WE szczegółowo określiła wymagania w zakresie zdrowia zwierząt wodnych umieszczanych na rynku. Określenie takich wymagań ma również doprowadzić do uniknięcia rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych zwierząt akwakultury. W związku z tym oraz biorąc pod uwagę nowe podejście w prawie wspólnotowym w zakresie umieszczania na rynku zwierząt akwakultury, zdecydowano się nadać nowe brzmienie rozdziałowi 7 (art. 1 pkt 16 projektu ustawy). W rozdziale tym określono wymagania weterynaryjne dla umieszczanych na rynku zwierząt akwakultury przeznaczonych do chowu lub hodowli, odnowy populacji lub łowisk typu „wpuść i złów” czy w celu dalszego ich przetworzenia. Ponadto określono również niezbędne wymagania w zakresie wprowadzania zwierząt akwakultury do stref lub enklaw o różnym statusie epizootycznym, jak i wysyłania tych zwierząt z takich stref lub enklaw. W rozdziale tym uregulowano także kwestie zaopatrywania zwierząt akwakultury w świadectwa zdrowia oraz umieszczania na rynku ozdobnych zwierząt wodnych i dzikich zwierząt wodnych. Projektowane w rozdziale 7 przepisy wdrażają postanowienia określone w rozdziale III dyrektywy 2006/88/WE.

Pozostałe przepisy projektowanej ustawy (art. 1 pkt 18, 19, 20 lit. b, 23 oraz 29 – 31 projektu ustawy) mają na celu wdrożenie ogólnych postanowień dyrektywy 2006/88/WE w zakresie zwalczania chorób zakaźnych zwierząt akwakultury. Dyrektywa 2006/88/WE znacznie szerzej niż dotychczasowe przepisy reguluje zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt wodnych, w tym zwiększa liczbę gatunków zwierząt wodnych, a także wprowadza nowe rozwiązania w odniesieniu do ustanawiania obszarów o określonym statusie epizootycznym, w tym warunki i tryb zawieszania, cofnięcia oraz ponownego uznania terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, strefy lub enklawy, w stosunku do których zawieszono lub cofnięto uznanie. Szczegółowy sposób i tryb zwalczania chorób zakaźnych zwierząt akwakultury wdrażający postanowienia rozdziału V dyrektywy 2006/88/WE będzie określony w przepisach wydanych na podstawie art. 61 ust. 1 pkt 1 ustawy zmienianej.

W związku z pojawianiem się nieznanymi dotychczas na terytorium Unii Europejskiej chorób zakaźnych zwierząt wodnych należy wprowadzić możliwość określenia przez państwo członkowskie Unii Europejskiej niezbędnych środków zwalczania takich nowo pojawiających się chorób zakaźnych tych zwierząt. Zgodnie z dodanym w art. 47 ust. 1a (art. 1 pkt 21 projektu ustawy) minister właściwy do spraw rolnictwa w przypadku wystąpienia nowo rozpoznanej poważnej choroby zakaźnej zwierząt akwakultury o znanej lub nieznannej etiologii, która może rozprzestrzeniać się w obrębie populacji tych zwierząt lub między tymi populacjami, albo rozpoznania choroby zwierząt akwakultury podlegającej obowiązkowi zwalczania u gatunku zwierząt akwakultury dotychczas uznawanego za niewrażliwy może, w drodze rozporządzenia, zarządzić środki określone w art. 46 ust. 3 ustawy zmienianej, mając na względzie zapobieżenie niekontrolowanemu szerzeniu się choroby zakaźnej zwierząt.

Ponadto dodanie w ustawie zmienianej art. 24ea (art. 1 pkt 15 projektu ustawy) jest niezbędne, aby okręgowe rady lekarsko-weterynaryjne mogły prowadzić rejestry wydanych paszportów, a Krajowa Rada Lekarsko-Weterynaryjna na podstawie tych rejestrów mogła prowadzić centralny rejestr wydanych paszportów – bazę danych. Prowadzenie przez rady lekarsko-weterynaryjne

rejestrów wydanych paszportów umożliwi identyfikację zwierzęcia oraz jego posiadacza od dnia wydania dokumentu.

Katalog zwierząt zawarty w art. 49 ustawy zmienianej, za które przysługuje odszkodowanie z budżetu państwa w przypadku zwalczania chorób zakaźnych zwierząt został poszerzony o rodziny pszczele (art. 1 pkt 22 projektu ustawy). Zgnilec amerykański pszczoł znajduje się w wykazie chorób podlegających obowiązkowi zwalczania określonym w załączniku nr 2 do ustawy. Uwzględniając postulaty środowisk pszczelarskich oraz mając na uwadze równe traktowanie podmiotów prowadzących działalność w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, określono zakres odszkodowań w przypadku wystąpienia zgnilca amerykańskiego pszczoł. Produkty wytworzone przez pszczoły i pozyskane od pszczoł, które pochodzą z ogniska choroby, mogą zostać zagospodarowane przez pszczelarza lub wykorzystane po odpowiednim przetworzeniu, gdyż nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Ule i sprzęt pszczelarski wymagają bieżącego czyszczenia i odkażania. Choroby pszczoł po likwidacji ogniska zakażenia, którym jest rodzina pszczoła, mogą być przenoszone przez pszczelarza używającego nieczyszczonych i nieodkażonych uli i sprzętu. Czynniki chorobotwórcze wywołujące zgnilca amerykańskiego pszczoł może być unieszkodliwiony poprzez zastosowanie oczyszczania i dezynfekcję, w tym przy użyciu wysokiej temperatury. Na rozprzestrzenianie się tego czynnika chorobotwórczego ma wpływ również nieszczelność uli, a także stare, zaniedbane i „opuszczone” pnie, które sprzyjają dokonywaniu rabunków przez pszczoły pochodzące ze zdrowych rodzin.

Zmiana zaproponowana w art. 54 w ust. 4 ustawy zmienianej (art. 1 pkt 24 projektu ustawy) wynika z doświadczeń, które zdobyto podczas zwalczania grypy ptaków na przełomie roku 2007 i 2008. W zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w ramach zespołów kryzysowych biorą udział różne służby mundurowe i inspekcje niepodlegające ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa. W ramach tych działań są zaangażowane również starostwa oraz urzędy gmin. Służby te i inspekcje oraz jednostki samorządu terytorialnego ponoszą koszty związane z realizacją zadań przewidzianych w planach gotowości i wynikające z zaleceń sztabów kryzysowych na poszczególnych

szczeblach. Aktualnie obowiązujący przepis art. 54 ust. 4 ustawy nie daje podstaw do finansowania ze środków budżetu państwa przeznaczonych dla weterynarii, którymi dysponuje minister właściwy do spraw rolnictwa, wydatków ponoszonych przez jednostki samorządu terytorialnego, np. na finansowanie doraźnych remontów różnych urządzeń, naprawy dróg dojazdowych, wypłaty wynagrodzeń dla służb mundurowych za dyżury i nadgodziny, zakupu paliwa do samochodów Policji, straży miejskiej, kosztów zakwaterowania i wyżywienia oddelegowanych oddziałów Policji lub straży, zakupu materiałów do wykonania tablic i ich ustawienia w obszarach zapowietrzonych, wynagrodzenia za obsługę mat dezynfekcyjnych. Należy podkreślić, że zadania te powinny być finansowane w ramach budżetów własnych tych służb oraz budżetów jednostek samorządu terytorialnego, zgodnie z postanowieniami art. 3 ust. 2 pkt 9 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2005 r. Nr 236, poz. 2008). Obowiązujące w tym zakresie przepisy nie dają bowiem ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa podstaw do pokrywania wydatków poniesionych przy zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt przez służby mundurowe i inspekcje podległe innym ministrom. Podobnie w przypadku jednostek samorządu terytorialnego minister właściwy do spraw rolnictwa nie może zrefundować poniesionych przez nie kosztów likwidacji chorób zakaźnych zwierząt. Dlatego doprecyzowanie tego przepisu polegające na wskazaniu, że realizacja zadań wynikająca z planów gotowości przez wyżej wymienione podmioty jest finansowana ze środków budżetu państwa przeznaczonych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, ma na celu wyeliminowanie w przyszłości wątpliwości w tym zakresie.

Uchylenie art. 57a ustawy zmienianej (art. 1 pkt 26 projektu ustawy) ma na celu usunięcie wątpliwości, kiedy programy zwalczania mają być ustanawiane na podstawie art. 57, a kiedy na podstawie art. 57a ustawy – brzmienie tych przepisów nie przesądza tego w sposób jednoznaczny. Wątpliwości w tym zakresie pojawiły się przy przyjmowaniu przez Radę Ministrów w kwietniu 2008 r., w drodze uchwały, krajowych programów zwalczania niektórych serotypów Salmonelli w stadach gatunku kura (*Gallus gallus*) oraz w stadach brojlerów gatunku kura (*Gallus gallus*). Dlatego uzupełniono przepis art. 57 ust. 1 ustawy o możliwość opracowania przez Głównego Lekarza Weterynarii

programu przewidzianego dotychczas w art. 57a ust. 1 ustawy. Warunki i tryb przyjmowania i wprowadzania tego programu są takie same, jak w przypadku programów zwalczania określonych w art. 57. Konsekwencją uchylecia art. 57a i uzupełnienia art. 57 jest nadanie nowego brzmienia art. 57b i 57c, w zakresie poprawnych odwołań do nowo zmienionych przepisów, oraz uchylenie lit. b w art. 85 w ust. 1 w pkt 9 i przeniesienie jej treści do lit. a w tym punkcie (art. 1 pkt 32 lit. a tiret drugie projektu ustawy).

W związku ze zmianami przepisów ustawy w zakresie programów zwalczania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych w przepisach przejściowych (art. 5 i 6 projektu ustawy) rozstrzygnięto, że programy ustanowione na podstawie uchylanego art. 57a ust. 3 ustawy – tj. rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 28 marca 2007 r. w sprawie wprowadzenia „Krajowego programu zwalczania niektórych serotypów Salmonelli w stadach hodowlanych gatunku kura (*Gallus gallus*) na lata 2007 – 2009 (Dz. U. Nr 61, poz. 414, z późn. zm.) zachowują moc na okres, na który zostały ustanowione. Ponadto, zgodnie z art. 5 ust. 2 projektu ustawy, upoważniono ministra właściwego do spraw rolnictwa do dokonywania zmian w wyżej wymienionym programie w granicach określonych w art. 57 ust. 7 ustawy zmienianej, z uwagi na konieczność wprowadzenia w 2009 r., w drodze rozporządzenia, programu przyjętego w drodze uchwały nr 100/2008 Rady Ministrów z dnia 30 kwietnia 2008 r., po jego zatwierdzeniu przez Komisję Europejską, stanowiącego trzeci i zarazem ostatni element wyżej wymienionego programu ustanowionego na lata 2007 – 2009.

Ponadto zgodnie z art. 6 projektu ustawy rozstrzygnięto, że do programów zwalczania chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych przyjętych przez Radę Ministrów, w drodze uchwały, i przekazanych do Komisji Europejskiej z wnioskiem o ich zatwierdzenie, stosuje się przepisy art. 57 ust. 7 ustawy.

Uchylenie w art. 85 w ust. 1 ustawy zmienianej pkt 8 oraz dodanie ust. 1a w tym artykule (art. 1 pkt 32 lit. a tiret pierwsze oraz lit. b i c projektu ustawy) jest efektem wizyty kontrolnej przedstawicieli Food and Veterinary Office (FVO) przeprowadzonej w Polsce w celu oceny programu zwalczania wścieklizny. W wyniku tej oceny stwierdzono, że przepisy dotyczące obowiązkowych

szczepień psów przeciwko wściekliznie nie są egzekwowane, a sankcje karne dotychczas stosowane wobec osób uchylających się od tego obowiązku są niewspółmiernie wysokie do wykroczenia (kara aresztu, ograniczenia wolności albo kara grzywny).

W załączniku nr 2 do ustawy zaproponowano uzupełnienie wykazu chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi zwalczania o choroby, co do których obowiązek zwalczania lub stosowania środków ograniczających rozprzestrzenianie wynika z dyrektywy 2006/88/WE oraz które mogą być objęte programem zwalczania chorób zakaźnych zwierząt akwakultury lub programem nadzoru stanu zdrowia tych zwierząt (art. 1 pkt 33 lit. c projektu ustawy).

Ponadto w załączniku nr 2 do ustawy dokonano zmiany brzmienia pkt 21 oraz uchylono pkt 23 (art. 1 pkt 33 lit. a i b projektu ustawy). Współczesne badania wskazują na bardzo zbliżony przebieg przenośnych gąbczastych encefalopatii bydła, owiec, kóz i zwierząt jeleniowatych. W piśmiennictwie dla wymienionych jednostek chorobowych przyjmuje się różne nazwy. W przypadku bydła przenośna gąbczasta encefalopatia określana jest jako BSE (Bovine spongiform encephalopathy), a wcześniej jako „choroba szalonych krów”. U owiec przenośna gąbczasta encefalopatia określana jest jako „choroba skokowa” lub „trzęsawka” (Scrapie). Badania ostatnich lat wskazują na występowanie u owiec również innych czynników dających dodatnie reakcje w testach na TSE. Stosunkowo najmniej prac poświęcono TSE u kóz, jednak wyniki badań zwierząt poddanych ubojowi oraz kóz z grupy ryzyka (padłe i poddane ubojowi z konieczności) wskazują na występowanie dodatknych reakcji na TSE. W kilku przypadkach stwierdzono także u tych zwierząt reakcje na BSE, co skłoniło ekspertów Komisji Europejskiej (EFTA, DG SANCO) do włączenia również takich przypadków do typowego postępowania przy zwalczaniu TSE. Całość postępowania przy zwalczaniu TSE u zwierząt gospodarskich reguluje rozporządzenie nr 999/2001. Przypadki TSE stwierdzone u zwierząt jeleniowatych odnotowano początkowo w Kanadzie i określono je mianem „choroby wyniszczającej jeleni” (CWD). Obecnie wiadomo, że chroniczna wyniszczająca choroba jeleniowatych jest przenośną gąbczastą encefalopatią (TSE) atakującą jeleniowate, która jest szeroko rozpowszechniona w Ameryce Północnej. Mając na uwadze, że zwierzęta

jeleniowate występują licznie w Europie jako zwierzęta wolno żyjące, jak również utrzymywane dla pozyskania mięsa, Komisja Europejska wydała decyzję 2007/182/WE z dnia 19 marca 2007 r. w sprawie badania chronicznej wyniszczającej choroby u jeleniowatych. Powyższe przepisy Unii Europejskiej skłaniają do ujęcia wymienionych wyżej przenośnych gąbczastych encefalopatii jako tzw. chorób zwalczanych z urzędu w jednym punkcie załącznika nr 2 do ustawy zmienianej. Ujęcie takie będzie zbieżne ze stosownymi przepisami Unii Europejskiej, bez konieczności wydłużania listy chorób podlegających obowiązkowi zwalczania.

W związku z uchyceniem przez dyrektywę 2006/88/WE dyrektyw 91/67/EWG, 93/53/EWG i 95/70/EWG dokonano odpowiednich zmian w odnośniku nr 1 do ustawy określającym dyrektywy wspólnotowe, które wdraża zmieniana ustawa (art. 1 pkt 1 projektu ustawy).

W związku z licznymi zmianami ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt w projektowanej ustawie (art. 7) zamieszczono przepis wyznaczający termin ogłoszenia tekstu jednolitego zmienianej ustawy.

Proponuje się, aby projektowana ustawa weszła w życie z dniem 1 sierpnia 2008 r., gdyż taki termin wyznacza dla państw członkowskich Unii Europejskiej art. 65 ust. 1 dyrektywy 2006/88/WE.

Projekt ustawy nie zawiera przepisów technicznych, w związku z tym nie podlega notyfikacji zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Od dnia udostępnienia projektu ustawy w Biuletynie Informacji Publicznej nie zgłoszono zainteresowania pracami nad projektem ustawy (zgłoszenie w rozumieniu art. 7 wyżej wymienionej ustawy).

Przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2006 r. o państwowym zasobie kadrowym i wysokich stanowiskach państwowych (Dz. U. Nr 170, poz. 1217, z późn. zm.) nie mają zastosowania do projektowanej ustawy ze względu na jej merytoryczny zakres.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje projektowana ustawa

Przepisy projektowanej ustawy będą oddziaływać na organy Inspekcji Weterynaryjnej, posiadaczy zwierząt akwakultury oraz podmioty prowadzące działalność w zakresie akwakultury.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej jest prowadzony przede wszystkim chów i hodowla ryb z gatunków słodkowodnych. Chów i hodowla ryb morskich dotychczas nie były przedmiotem działalności prowadzonej na dużą skalę. Z danych Głównego Inspektoratu Weterynarii wynika, że na koniec 2007 r. zarejestrowane są 1684 podmioty prowadzące działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury, z czego 1521 prowadzi chów lub hodowlę ryb, a 158 zajmuje się ich rozrodem. Z szacunkowej powierzchni 70 000 ha stawów w Polsce eksploatowanych jest jedynie 50 000 ha (70%). Największe powierzchnie stawów karpowych znajdują się w Polsce południowej i centralnej, gdzie jest zlokalizowane ponad 75% ogólnej ich powierzchni. Najmniej stawów karpowych znajduje się na północy kraju, gdzie najwięcej jest dużych i średnich gospodarstw pstrągowych (rejon czystych i zimnych wód). Większość krajowej produkcji w stawach przypada na dwa gatunki ryb, tj. karpia, którego roczna produkcja wynosi ok. 15,5 tys. ton, oraz pstrąga tęczowego, którego produkcja wynosi ponad 17,5 tys. ton. Chów i hodowla karpia w Polsce jest prowadzona w większości gospodarstw w sposób tradycyjny przy wykorzystaniu naturalnej produktywności stawów.

2. Wpływ projektowanej ustawy na dochody i wydatki budżetu państwa i sektor finansów publicznych

Projektowana ustawa nie spowoduje skutków finansowych dla budżetów jednostek samorządu terytorialnego. Przewiduje się wydatki dla budżetu państwa związane z wejściem w życie projektowanej ustawy, w związku z rozszerzeniem listy chorób podlegających obowiązkowi zwalczania o 7 chorób zwierząt akwakultury niewystępujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej oraz 2 choroby zakaźne

zwierząt akwakultury, których zwalczanie może być prowadzone na podstawie programów: zwalczania chorób zakaźnych lub nadzoru nad chorobami zakaźnymi zwierząt mającego na celu uzyskanie przez terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, strefę lub enklawę statusu wolnego od danej choroby zakaźnej zwierząt.

W razie wystąpienia jednej z 7 chorób zwierząt akwakultury niewystępujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i Unii Europejskiej niezbędne będzie finansowanie likwidacji ognisk tej choroby z rezerwy celowej „Zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt (w tym finansowanie programów zwalczania), badania monitoringowe pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, produktach pochodzenia zwierzęcego i paszach, finansowanie zadań zleconych przez Komisję Europejską oraz dofinansowanie kosztów realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej (w tym w zakresie zatrudnienia w powiatowych inspektoratach weterynarii)”.

Należy zwrócić uwagę, że choć wykaz chorób zakaźnych podlegających obowiązkowi zwalczania został rozszerzony o 9 nowych chorób zakaźnych zwierząt akwakultury, to tylko 6 z nich występuje u ryb, a pozostałe 8 u skorupiaków i mięczaków, których w Polsce praktycznie się nie chowa.

Obecnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie prowadzi się zwalczania chorób zwierząt akwakultury w ramach zatwierdzonych przez Komisję Europejską programów ich zwalczania. Skutki finansowe dla budżetu państwa w przypadku zwalczania chorób zwierząt akwakultury w ramach programów będą uzależnione od strategii zwalczania tych chorób przyjętej do realizacji na terytorium naszego kraju.

W związku z projektowanym objęciem odszkodowaniami rodzin pszczelich przy stwierdzeniu zgnilca amerykańskiego pszczoł, koszty związane ze zwalczaniem ognisk tej choroby będą pokrywane ze środków pochodzących z rezerwy celowej przeznaczonej na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Przy uwzględnieniu ilości ognisk zgnilca amerykańskiego, które wystąpiły na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2006 – 2007, koszty związane z odszkodowaniami za padłe i chore rodziny pszczele szacuje się na około 25 000 zł rocznie.

3. Wpływ projektowanej ustawy na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

4. Wpływ projektowanej ustawy na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie projektowanej ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podmioty prowadzące działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrody ryb podlegają obowiązkowi rejestracji. Przepisy projektowanej ustawy nakładają na podmioty prowadzące działalność w sektorze akwakultury obowiązek rejestracji oraz w niektórych przypadkach zatwierdzenia. Obowiązek ten wynika z nałożonych przez prawo wspólnotowe dodatkowych wymagań weterynaryjnych, jakie muszą spełnić te przedsiębiorstwa.

W związku z powyższym podmioty prowadzące działalność w zakresie chowu lub hodowli zwierząt akwakultury oraz rozrody ryb po wejściu w życie projektowanej ustawy będą podlegały ponownej rejestracji.

5. Wpływ projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny

Wejście w życie projektowanej ustawy zapewni bezpieczeństwo epizootyczne na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie chorób egzotycznych zwierząt wodnych oraz stworzy warunki niezbędne do uzyskania przez enklawy lub strefy statusu epizootycznego wolnego od danej choroby nieegzotycznej, co w konsekwencji stworzy możliwości rozwoju regionalnego.

6. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy został wysłany w celu zaopiniowania między innymi do: Krajowej Rady Izb Rolniczych, Krajowego Związku Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych, Sekretariatu Rolnictwa Komisji Krajowej NSZZ

„Solidarność”, Związku Zawodowego Rolników „Ojczyzna”, Rady Gospodarki Żywnościowej, Federacji Branżowych Związków Producentów Rolnych, NSZZ RI „Solidarność”, Związku Zawodowego Rolnictwa „Samoobrona”, Związku Zawodowego Rolników Rzeczypospolitej „Solidarni”, Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa RP, Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Konfederacji Pracodawców Polskich, Federacji Związków Pracodawców – Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, Sekcji Krajowej Pracowników Weterynarii NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskiego Związku Zawodowego Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „Medicus Veterinarius”, Polskiego Stowarzyszenia Przetwórców Ryb, Polskiej Organizacji Handlu i Dystrybucji, Unii Przemysłu Chłodniczego, Polskiego Towarzystwa Rybackiego, Związku Producentów Ryb, Stowarzyszenia Producentów Ryb Łososiowatych, Związku Pracodawców Branży Zoologicznej, Zrzeszenia Producentów Ryb, Sztabu Kryzysowego Rybołówstwa, Instytutu Rybactwa Śródlądowego, Morskiego Instytutu Rybackiego, Polskiej Federacji Producentów Żywności, Polskiej Izby Gospodarki Odpadami, Państwowego Instytutu Weterynaryjnego – Państwowego Instytutu Badawczego oraz do organizacji ekologicznych, w tym Ligi Ochrony Przyrody, Biura Greenpeace Polska, Instytutu na rzecz Ekorozwoju, Frontu Wyzwolenia Zwierząt, Społecznego Instytutu Ekologicznego i Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Zwierząt „Animals”.

Uwagi do projektu wyżej wymienionej ustawy zgłosił Związek Producentów Ryb, Zakład Ichtiobiologii i Gospodarki Rybackiej PAN w Gołyszach, Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB. Uwagi ze względu na ich ogólny charakter i zakres nie zostały uwzględnione.